

ידיעון לבני הורוביץ

אפריל 2000

ניסן תש"ס

מס' 15

הזמנה לטיול האביב תש"ס

חברים יקרים,

לאחר הצלחתו של הכנס אשר ערכנו למשפחות הורוביץ-גורביץ (ראו פרטים בהמשך הגליון) אנו מתכבדים להזמין אתכם לטיול האביב המסורתי של העמותה, והפעם

בעקבות בני הורוביץ - החלוצים בעמק יזרעאל

שיתקיים ביום שישי, כ"ח באייר תש"ס, 2.6.00, על פי התוכנית כדלהלן:

- * 8.00 - יציאה מתחנת הרכבת-ארלוזורוב, ת"א (האוטובוס - ליד צומת דרך חיפה).
- * 9.00 - תל יזרעאל - עיר הבירה הקדומה של ממלכת ישראל.
- * 10.00 - מעיין חרוד.
- * 11.00 - עלייה באוטובוס להר הגלבוע, ותצפית על העמק.
- * 12.30 - גן השלושה, הסח'נה - סיור והפסקת צהרים על הדשא.
ניתן יהיה להתרחץ בסחנה (להביא בגדי ים).
- * 14.30 - הליכה לאורך נחל עסי עד תל עמל (ניר דוד).
- * 15.00 - ביקור במרכז חינוכי "חומה ומגדל" בתל-עמל.
- * 16.30 - יציאה לתל-אביב.

דמי ההשתתפות בטיול - 120 ש"ח, לחברי העמותה - 100 ש"ח, כולל הנסיעה באוטובוס וכניסה לאתרים. נא לשלוח הודעה על ההשתתפות בטיול עם שיק על-שם העמותה, אל גבריאלי הורוביץ, רח' הירדן 8, ראשון-לציון 75236, או לכתובת העמותה בבית התנ"ך, שד' רוטשילד 16, תל-אביב 66881. מועד אחרון להרשמה - 15.5.2000.

במיטב הברכות, ולהתראות, שלכם,

גבריאלי הורוביץ, יו"ר ועדת הטיולים

מציפורי עד טבריה

הטיול הקודם של העמותה - טיול הסתיו תש"ס - נערך ביום שלישי, ז' בחשוון, 16.11.99. נטלו בו חלק עשרות חברי העמותה, שזכו לרצף של חוויות לאורך כל הדרך.

שעות לפני הצהרים הוקדשו להכרת ציפורי עיר הסנהדרין. הפסיפסים המרהיבים, שרידי הבתים והרחובות המרוצפים, מפעל המים רב-המידות - העידו על עושרה של העיר ששימשה בירת העם היהודי לאחר חורבן הבית השני. בה ישב ר' יהודה הנשיא, ידידו של הקיסר הרומי אנטונינוס, בתפקידו כמושל כללי וכלכלי על האוטונומיה היהודית בארץ-ישראל מטעם הקיסר. ההכנסות השנתיות של ר' יהודה הנשיא איפשרו לו לכלכל קבוצה גדולה של סופרים, הוקרים ומחנכים, שלצד חברי הסנהדרין (הכנסת של הימים ההם) ערכו וחתמו את ספרי המשנה (בשנת 200 לספירה), כמפעל המשך לחתימת התנ"ך כמאה שנים קודם לכן, כשבת הסנהדרין ביכנה עד מרד בר-כוכבא. ימי ציפורי החזירו שלום ופריחה כלכלית ותרבותית לעם היהודי ולאזור כולו. ציפורי, לצד טבריה, שימשה עיר מרכזית לגליל גם במאות השנים שלאחר מכן, מוקד לחיים יהודיים עד להעברת המרכז היהודי לכבל.

בצהרים סעדו הנוסעים בטבריה ושמעו ממנחם ארגוב, יו"ר העמותה וצאצא השל"ה, סקירה על תולדות טבריה בתקופה בה שימש השל"ה דמות מרכזית בעיר. השל"ה (ר' ישעיהו הלוי איש-הורוביץ) עזב את משרתו הרמה בפראג ועלה לארץ-ישראל, כדוגמה אישית לכל הרוצים לסיים את חיי היהודים בגולה ולקרוב את הגאולה. הוא שימש בטבריה רב ומחנך - עד לפטירתו שם בשנת 1630. קבוצת המטיילים עלתה אל קברו של השל"ה, הסמוך לקבר הרמב"ם, וליד קברו של רבן יוחנן בן-זכאי משקם חיי האומה והסנהדרין ביכנה לאחר חורבן הבית השני, וחנכה את השלט החדש שהוקם ביוזמת העמותה על מצבת השל"ה.

בשעות אחר-צהרים ביקרה הקבוצה במוזיאון המושבה מגדל שלחוף הכינרת. המוזיאון הוקם בעזרת המועצה לשימור אתרים והמועצה המקומית מגדל, בבית הישן, משנת 1906, אשר רכשה ותרמה חברתנו רבקה הורביץ, וזאת להנצחת בני משפחתה - משה ולאה הורביץ, יעקב ואייל הורביץ - על רקע תולדות המושבה מיזם היוסדה. רבקה, תושבת מגדל עד היום הזה, אירחה את הקבוצה והציגה את תולדות המוזיאון.

הביקור נחתם בשיחה על ההתיישבות היהודית בגליל, על כוס קפה בכיתו של שלמה גורביץ, חבר הנהלת העמותה, בישוב הושעיה הסמוך לציפורי.

הטיול הודרך על ידי גבריאל הורוביץ, מנהל מכון אבשלום לידעת הארץ ויו"ר ועדת הטיולים בהנהלת העמותה. היה זה עוד טיול מוצלח במערכת הסיורים הלימודיים של העמותה בעקבות בני הורוביץ בבניין הארץ.

הכנס ה-13 - מיפגש בני הורוביץ וגורביץ

קיימנו את הכנס במועדון ההסתדרות ברמת-אביב, ביום שלישי, 15 בפברואר 2000. באו עשרות בני הורוביץ מוותיקי הארץ, ועשרות בני גורביץ שעלו לארץ בעשור האחרון.

היה זה מיפגש ראשון מסוג זה, וחוויה נעימה. קדמה לו תקופת הכנה, שבה הגהלת העמותה דנה בכמה מישיבותיה בתוכנית הכנס, מזכיר העמותה ד"ר מנשה הורוביץ הכין חומר כתוב ומכתבים, אבל את עיקר ההצלחה של האירוע יש לזקוף לזכות מאמציו המיוחדים של חבר ההנהלה שלמה גורביץ מהיישוב הושעיה, שפרסם מאמרים בעיתונות הרוסית, כתב ושלח מכתבים בשפה הרוסית אל בני גורביץ ברחבי הארץ, נשא דברים בשידורי רדיו ברוסית, והשתדל ליצור קשר ולגבש קבוצת עולים שיש לה עניין בתולדות משפחת הורוביץ לדורותיה ולתפוצותיה. הוא גם כתב והדפיס ספר ברוסית על תולדות בני הורוביץ.

הינחה את הכנס, מסביב לשולחנות ערוכים, גבריאל הורוביץ, אחד מיושבי-ראש העמותה בעבר. הוא סיפר על ההכנות שעשתה העמותה לקראת האירוע. דני אופיר הציג באמצעות שקופיות את תולדות משפחת הורוביץ במאות השנים האחרונות. המשוררת רינה לוינסון מבית הורוביץ סיפרה על התרגשותה לקראת המיפגש הזה וקראה משיריה. מוסייה ליפמן מבית הורוביץ סיפרה על מאבקה להישרדות בשורות הפרטיזנים הלוחמים בנאצים ממסתורם ביערות ליטא עד לסיום המלחמה ועלייתה לארץ בשנות הארבעים. שלמה גורביץ סיפר על מחקר וספרו בתולדות בני הורוביץ.

הכנס, שהיו בו גם שירה בציבור ושיחות היכרות מסביב לשולחנות, נחתם בהענקת תעודות הוקרה למוסייה ולשלמה, ובהחלטה להמשיכות המיפגשים.

מישל הורוויץ מיפו מציע שם ל"אחוזת בית"

ב"קתדרה" מס' 33, כתב-העת של יד בן-צבי, מביא יוסי כץ תצלום מכתב מאת מישל הורוויץ תושב יפו (בכותרת נייר המכתבים כתוב בלועזית: **Michel Hourwitz**, Commissions, Jaffa - Port-Said).

המכתב נשלח ביום 28 בניסן תרס"ט, 19.4.1909, ימים אחדים לאחר הגרלת המגרשים ל-66 המשפחות שיסדו את השכונה "אחוזת בית". ועד האגודה התלבט בשאלה, מהו השם הראוי לשכונה החדשה, ופרסם תחרות נושאת פרס כספי למציע השם הזוכה.

Mikhail Mironovitch

מס' 285 בלתי נרשם
19.4.09

Commissions
JAFFA - PORT-SAID

למכירת האדמה של אשכול אמות בירת

בוסר

ש.ט.

כ' פרונות בילה על אול לקוחים של יפה
להפיק החל של הצערה ומה ביומם ומה אקציות פים
הולם של זמן ומה המכה
לא אגבם להכיר אפילו ל' מה הלם ויפהפיה
אל מונה לטק ביומם, כי חלם הצה הוא יפה זמן אולם
להפיק ומה כי הלם ויפהפיה

- 1) קצור זמן
 - 2) כי נאלץ לה הדור זמן
 - 3) ומה כי הפיק החל ומה, אע"פ שמה ביקר, קצור
יפה זמן אור אובוסמא על זמן
קורה כי הלם ויפהפיה קובל אפילו על מה זמן
המאצה ומה זמן שבו הפים הלם ל' יפה הלם
ויפהפיה שיקל אע"פ ארם ביומם להנצחונת פונד
ל' למו
- לא להודיע אלא אכסמא רמזת ל' זמן הלמה
וחמה חומם יפול פנים אפילו אפילו
ש.ט.

מישל הורוויץ הציע לפרוור החדש של יפו את השם "יפהפיה", ומנה את יתרונות השם:
1. השם קצר. 2. נכלל בו שם העיר יפו. 3. הפרוור החדש יהיה לבטח יפה יותר
מיפהפיתו של יפת.
א' הורוויץ תרם מראש את הפרס - אם יזכה בו - לקרן הקיימת לישראל ("נציונל פונד").

האסיפה הכללית של האגודה מיום י"ב באייר תר"ע (1910) בחרה ברוב קולות את השם
"תל-אביב" לשכונה החדשה. ההצעה נתקבלה ב-25 קולות, לעומת 10 קולות ל"נוה-יפו", 8
קולות ל"יפו חדשה" ו-6 קולות ל"הרצליה". הצעתו של מישל הורוויץ, "יפהפיה", אמנם לא
זכתה להתקבל אבל בלשון ימינו - כל הכבוד שניסה, ואף היה מוכן לוותר על הפרס.
ואגב, איך היינו - אנו התל-אביבים - נקראים אילו היו מקבלים את הצעתו של הורוויץ?

הלכ"ד מנשה הורוויץ

התור הזה
מסמלת תודות
הוא של
מנהל ואלה תודות
יעקב חודצקי
אילן חודצקי

שורשים, תולדות משפחות ביליצר-קראוס

חוה זליקוביץ-ביליצר כתבה על משפחתה - ביליצר, מצד אביה, וקראוס, מצד אמה. משפחות אלו חיו במשך דורות בהונגריה, עד לשואה, ושרידיהן הצליחו להגיע ארצה. בחיפושיה, מצאה המחברת מגילת יוחסין שנערכה ע"י דודה, ר' אפרים ביליצר, ובה מפורטים ענפי המשפחה השונים וכיניהם בני הלוי-הורוויץ, עד לר' ישעיהו הלוי איש-הורוויץ, השל"ה הקדוש.

בספר מצוין כי ר' יוסף שמואל הלוי ביליצר, היה נין ונכד, בן אחר בן, של השל"ה. הוא חי במאה ה-18, ובתקופה מסוימת הוא היה נתון לסכנות וברח לארץ אחרת וכיוון שבא מהעיר בליץ שבשלזיה, שינה את שמו לביליצר. "מאותם הימים כל צאצאיו נקראים ביליצר, והמשיכו את דרכם של אבותיהם, הרי הם משפחת הורוביץ".

בצד פרטים שונים על משפחות הורוביץ-ביליצר וקראוס-הכהן, נכללו בספר זכרונות אישיים על בני המשפחה ונתונים מוזעזעים על תקופת השואה בהונגריה. המעוניינים בספר יוכלו לפנות לגב' חווה זליקוביץ, רח' פארן 3, ירושלים.

חידה בת 2000 שנה: האם אשמים היהודים במותו של ישו?

הספר נכתב על-ידי דוד הורוביץ, חבר פעיל בעמותת שלנו שגם כיהן בתפקיד יו"ר העמותה. הוא התפרסם בשנים האחרונות במחקריו על מורשת הורוביץ, בשנים האחרונות התמקד גם בנושא עתיק וכואב - שורשי האנטישמיות הנוצרית.

בשפה ברורה ופשוטה הוא מסכם את החומר הרב שנכתב בעניין, ודן באופן שיטתי במה שידוע לנו על חייו ועל מותו של ישו ועל דעותיו, על השורשים הדתיים של האנטישמיות ומה התחזית לעתיד. למרות העבר הכבד, הוא מסיים בנימה של אופטימיות זהירה, בתקווה "שבעתיד יהיה מהפך אמיתי במדיניות של הוותיקן כלפי היהודים". ביקורו של האפיפיור בארצנו, למסע היסטורי של התפייסות עם העם היהודי - אכן נתרחש בכיוון זה. המעוניינים בספר יפנו לכתובת מזכירות העמותה.

בתמונות שבעמוד ממול: צילם דני אופיר
למעלה - המוזיאון ובית הראשונים במושבה מגדל, על-שם יעקב ואייל הורוביץ.
למטה - רבקה הורוביץ, מייסדת המוזיאון, ליד תמונות בני משפחתה זכרם לברכה.

המבקשים לבקר במוזיאון יוכלו להתקשר עם רבקה הורוביץ, טל' 06-6720467.

בתמונות שבעמוד 3:
לוח זיכרון חדש על מצבת השל"ה הקדוש בסבריה, הוצב ביוזמת העמותה.
בני הורוביץ (בתמונה למעלה) ובני ישראל (בתמונה למטה) עולים אל הקבר.
צילמו מוניק זרעוני ודני אופיר.

חיפוש קרובים

גברת נויברגר מפילדלפיה, ארה"ב, מחפשת מידע אודות משפחת סבתה, אגנה הורוביץ, ורוצה ליצור קשר עם בני משפחה. הנה פרטים שנמסרו על-ידה: סבתי, אגנה הורוביץ התחתנה עם לואי ברגר-נויברגר בפילדלפיה בשנת 1896, ואחותה, אידה הורוביץ התחתנה עם הימן אדלסון בפילדלפיה בשנת 1890. לא ידוע מתי ומאיך הגיעו לארה"ב.

אחיזה, ישראל הורוביץ התחתן עם רחל כוש באירופה. חלק מהמשפחה, בשם גורוביץ, היגרו מרוסיה לפילדלפיה: ב-1904 הגיע בנם חיים יעקב גורוביץ, וב-1906 הגיעו ריזי ובניה וולול ודוד גורוביץ והאחיין דוד גורוביץ; בתעודות האיזורח נרשמו מקומות המוצא שלהם ברוסיה - אושנוקו, אוסמאני, אוסטרינו - ההנחה היא שמדובר באושמיאני.

כל מי שיכול להוסיף פרטים, מתבקש להתקשר עם מזכירות העמותה.

דמי-החבר לשנת תש"ס-2000

מעילות העמותה מבוססת על התנדבות החברים ועל דמי-החברות. דמי החבר לשנת תש"ס-2000 נשארו כבעבר - 60 ש"ח. לנוחיות החברים אנו מצרפים לזה הודעת תשלום לבנק הדואר. החברים יקבלו בדואר את ידיעון העמותה והזמנות לכנסים וטיולים, ויקבלו הנחה מדמי השתתפות באירועים ועל רכישת פרסומי העמותה. המשלמים דמי-חבר שלוש שנים ברציפות, יוכלו להשתתף באסיפה הכללית הדו-שנתית של העמותה, כמו גם לבחור להיבחר להנהלה. ניתן לפרסם בידיעון ברכות לאירועים משפחתיים של חברי העמותה, ללא תשלום. הביעו נא תמיכתכם בפעולות העמותה בתשלום דמי-החבר.

העמותה פועלת בשיתוף בית התפוצות והמכון לחקר המורשת של המשפחה היהודית.

הידיעון לבני הורוביץ - ביטאון העמותה - מיועד לבני המשפחות איש-הורוביץ, גורביץ, הורביץ, הורוביץ והורוויץ. הביאו נא תוכן הגיליון לידיעת קרוביכם. הגיליון נערך על-ידי דניאל אופיר וד"ר מנשה הורוביץ.

הכתובת: **העמותה לחקר משפחות הורוביץ, בית התנ"ך, שד' רוטשילד 16, תל-אביב 66881, סל' 03-5177760, פקס 03-5107661.**